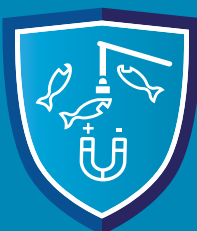

CASP2022

Koordinoitu toiminta
tuoteturvallisuuden puolesta

Lelut, joissa on
magneetteja

Loppuraportti

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	2
Lyhenneluettelo	2
Tiivistelmä	3
Osa 1	
1. Yleiskatsaus toimesta	4
1.1. Osallistuvat markkinavalvontaviranomaiset	4
1.2. Soveltamisalaan kuuluvat tuotteet ja testauskriteerit	4
1.2.1. Soveltamisalaan kuuluvat tuotteet	4
1.2.2. Testauskriteerit	4
2. Näytteenotto ja testaus	5
2.1. Otantajakauma ja näytteenottokanavat	5
2.2. Testausprosessi	5
3. Testitulokset	6
3.1. Yleiskatsaus testituloksista ja tärkeimmät havainnot	6
3.2. Testitulokset lausekkeittain	6
3.3. Tulokset ikäluokittain	7
3.4. Neokuutioiden / uutuuslelujen testaus: tulokset ja haasteet	7
3.5. Päätelmät testituloksista	8
4. Riskinarviointi ja toimenpiteet	9
4.1. Riskinarvioinnin tulokset	9
4.2. Korjaavat toimenpiteet	9
5. Päätelmät ja suositukset	10
5.1. Päätelmät	10
5.2. Suositukset sidosryhmille	10
Osa 2	
1. Mikä CASP on?	12
Roolit ja vastuualueet	
2. Tuotekohtaisen toimen työsuunnitelma	13
3. Tuotekohtaisten toimen välineet ja prosessit	14

Lyhenneluettelo

LYHENNE	KUVAUS
AdCo	Hallinnollinen yhteistyöryhmä
CASP	Koordinoitu toiminta tuoteturvallisuuden puolesta
DG JUST	Euroopan komission oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto
EK	Euroopan komissio
ETA	Euroopan talousalue
EU	Euroopan unioni
MSA	Markkinavalvontaviranomainen
PSA	Tuotekohtainen toimi
RAG-työkalu	Riskien arviointiohjeet työkalu
RAPEX-ohjeet	Päätös (EU) 2019/417
TSD	Leluturvallisuudirektiivi (2009/48/EY)

Tiivistelmä

Toimen tavoitteet

Koordinoitu toiminta tuoteturvallisuuden puolesta (CASP) auttaa kaikkia Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen maiden markkinavalvontaviranomaisia tekemään yhteistyötä Euroopan sisämarkkinoille saatettavien tuotteiden tuoteturvallisuuden parantamiseksi. Tässä tuotekohtaisessa toimessa keskityttiin magneetteja sisältäviin leluihin, jotka markkinavalvontaviranomaiset määrittivät kohdennettujen turvallisuustarkastusten ensisijaisiksi kohteiksi. Tuotteista otettiin näytteet, ja ne testattiin yhteisesti sovittujen kriteerien mukaisesti osallistuvien markkinavalvontaviranomaisten valitsemissa eurooppalaisissa laboratorioissa.

Soveltamisalaan kuuluvat tuotteet

Tarkasteltavana olevat tuotteet olivat alle ja yli 36 kuukauden ikäisille lapsille tarkoitettuja, magneetteja sisältäviä leluja.

Testauskriteerit

Otokseen valitut tuotteet testattiin harmonisoidun standardin EN 71-1:2014+A1:2018 Lelujen turvallisuus - Osa 1: Mekaaniset ja fyysiset ominaisuudet, mukaisesti. Standardin lausekkeessa 4.23 säädetään magneetteja ja magneettisia komponentteja sisältäviä leluja koskevista vaatimuksista.

Tulokset

- Testatuista 145 lelusta 20 ei täyttänyt vähintään yhtä testausuunnitelman teknisistä vaatimuksista.
- Kaikkiaan 14 lelua ei täyttänyt magneetteja koskevan lausekkeen 4.23 vaatimuksia.
- Markkinavalvontaviranomaisten tekemät varoitusten, merkintöjen ja ohjeiden tarkastukset osoittivat, että 77 näytettä ei täyttänyt vaatimuksia.

Päätelmät

Testitulokset osoittivat, että 14 prosenttia näytteistä ei täyttänyt vähintään yhtä testausuunnitelmassa esitetystä vaatimuksista.

Tärkeimmät syyt vaatimustenvastaisuuksiin löytyivät lausekkeesta 4.22 Pienet pallot ja lausekkeesta 4.23 Magneetit. Erityisen huolestuttavia ovat pienet magneetit, jotka ylittävät merkittävästi sallitun voimakkuuden rajan. Jos lapsi nielee useamman kuin yhden magneetin (tai yhden magneetin ja jonkin metallisen ferromagneettisen esineen), ne voivat vetää toisiaan puoleensa ja aiheuttaa niin suoliston tukkeutumisen tai puhkeamisen ja/tai suoliston osien verenkierron katkeamisen. Kaikenikäiset lapset ovat vaarassa niellä useamman kuin yhden magneetin.

Nielemisen ohella toinen ennakoitavissa oleva pienten magneettipallojen väärinkäyttötapa on, että vanhemmat lapset käyttävät niitä sosiaalisen median trendien innoittamina leikkilävisyksiä.

Muita esiin tulleita vaaroja ovat pienten lasten altistuminen pienille, tukehtumisvaaran aiheuttaville osille ja liian ohuille muovipakkauksille (pakkauksia koskeva lauseke 6), jotka aiheuttavat tukehtumisvaaran.

Markkinavalvontaviranomaisten tekemät riskienarvioinnit osoittivat, että kahteentoista näytteeseen liittyi vakava riski, kahteen suuri riski ja kolmeen keskisuuri riski. Tärkeimpiä toimenpiteitä vaatimuksia täyttämättömien tuotteiden osalta olivat viiden tuotteen takaisin veto loppukäyttäjiltä, kuuden tuotteen poistaminen markkinoilta, kolmen tuotteen kieltä ja kolmen tuotteen myyntikieltä.

Keskeiset suositukset

Kuluttajille

- Ole tietoinen **voimakkaiden magneettien aiheuttamista riskeistä** ja kerro niistä kaikenikäisille lapsille. Leikkiä on valvottava turvallisuuden varmistamiseksi.
- Jos **useampi kuin yksi magneetti niellään**, ne voivat aiheuttaa **tukoksen suolistossa**, puhkaista tai vahingoittaa suolistoa ja/tai katkaista suolen osien verenkierron. Hakeudu välittömästi lääkärin hoitoon, jos uskot, että magneetti on nieltä, erityisesti jos lapsella on flunssan kaltaisia oireita, hän oksentaa tai kärsii vatsakivusta.
- **Tarkasta lelut, joissa on magneetteja säännöllisesti niiden käyttöään aikana.**

Talouden toimijoille

- **Ole tietoinen** sovellettavan lainsäädännön mukaisista **velvoitteistasi** ja toteuta kaikki tarvittavat varotoimet varmistaaksesi, että tuotteet ovat täysin leluturvallisuudirektiivin (2009/48/EY) mukaisia.
- **Käytä mieluiten alle 50 kg²mm² vaihuista magneettia.** Jos käytät **yli 50 kg²mm²:n** magneetteja, varmista, että magneetti on riittävän suuri, tai lisää sen ympärille muovista/puusta/muusta materiaalista valmistettu osa, joka läpäisee vääntömomentti-/veto-/pudotus-/iskutestit, jotta saat isomman magneetin, joka ei mahdu pienten osien sylinteriin.
- **Huomaa, että neokuutiot** on määritelty leluiksi, joten niiden on oltava lelujen turvallisuudirektiivin mukaisia.

Viranomaisille

- Viestitä kuluttajille **magneetteja sisältävien lelujen aiheuttamista riskeistä**, mukaan lukien magneettien nielemisen aiheuttamat oireet.
- Leluja, joissa on pieniä mutta vahvoja magneetteja, voi löytää **katu- ja torikaupasta** sekä **verkkokaupoista**. Kiinnitä huomiota näihin näytteenottokanaviin ja sisällytä ne markkinavalvontatoimiisi.

Standardointielimille

- CEN/TC 52:n olisi tarkistettava **pienten magneettipallojen** (erityisesti neokuutiassa käytettävien) **testausmenetelmää**, jotta voidaan ottaa huomioon samasta lelusta peräisin olevien eriväristen pallojen erilaiset magneettivuoindeksit.
- Testausmenetelmässä olisi otettava huomioon myös saman lelun eri rakenteiden **magneettivuon kokonaisindeksi**, kun lelu koostuu useammasta kuin yhdestä pienestä magneettipallosta ja toisesta magneettielementistä, joka mahtuu pienten osien sylinteriin.

1. Yleiskatsaus toimesta

1.1. Osallistuvat markkinavalvontaviranomaiset

Magneetteja sisältäviä leluja koskevaan tuotekohtaiseen toimeen (PSA) osallistui yhteensä 13 markkinatalousviranomaisista 12 EU:n jäsenvaltiosta ja ETA-maasta.

Taulukko 1 - Luettelo osallistuvista MSA:ista

MAA	MSA
Belgia	Liittovaltion julkishallinnon talous - laadun ja turvallisuuden pääosasto
Irlanti	Kilpailu- ja kuluttajansuojakomissio
Islanti	Asunto- ja rakennusviranomainen
Itävalta	Sosiaali-, terveys-, hoiva- ja kuluttajansuojaministeriö
Kroatia	Valtion tarkastusvirasto
Kypros	Kuluttajansuojapalvelu, energia-, kauppa- ja teollisuusministeriö
Latvia	Kuluttajien oikeuksien suojelukeskus
Luxemburg	Luxemburgin tavaroiden ja palveluiden standardointi-, akkreditointi-, turvallisuus- ja laatuinstituutti (ILNAS) - Markkinavalvontaosasto
Malta	Maltan kilpailu- ja kuluttajaviranomainen
Norja	Norjan pelastuspalveluvirasto
Saksa	Kölnin aluehallinto Ylä-Baijerin osavaltion hallitus - Kaupan tarkastusvirasto
Tšekki	Tšekin kauppataarkastusviranomainen

1.2. Soveltamisalaan kuuluvat tuotteet ja testauskriteerit

1.2.1. Soveltamisalaan kuuluvat tuotteet

Markkinavalvontaviranomaiset sopivat keskittyvänsä yli ja alle 36 kuukauden ikäisille lapsille tarkoitettuihin leluihin, joissa on magneetteja, mukaan lukien magneettiset uutuuslelut (kuten

neokuutiot), joita ei nimenomaisesti markkinoida leluina, mutta joita voidaan pitää leluina, koska niillä on leikki-arvoa ja on ennakoitavissa, että alle 14-vuotiaat lapset leikkivät niillä¹.

PALAPELIT

LEIKKIJUNARADAT

LELUINA MYYTÄVÄT
MAGNEETIT

RAKENUSSARJAT

UUTUUSLELUT

LAUTAPELIT

1.2.2. Testauskriteerit

Kaikki näytteeksi otetut tuotteet testattiin standardin EN 71-1:2014+A1:2018 Lelujen turvallisuus - Osa 1: Mekaaniset ja fysikaaliset ominaisuudet, mukaisesti.

Standardin lausekkeessa 4.23 säädetään magneetteja ja magneettisia komponentteja sisältäviä leluja koskevista vaatimuksista. Tämän lausekkeen perusteella kaikkien leluista irtoavien magneettien tai magneettisten komponenttien

magneettivuindeksi on oltava alle 50 kG²mm² (0,5 T²mm²) tai ne eivät saa testatessa mahtua kokonaan pienosasyliinteriin.

Laboratoriotestien lisäksi markkinavalvontaviranomaiset tarkistivat varoitukset, merkinnät ja ohjeet kansallisilla kielillään. Tekninen asiantuntija laati tarkistuslistan tärkeimmistä vaatimuksista antaakseen lisäohjausta markkinavalvontaviranomaisille.

¹ Perustuu hallinnollisen yhteistyöryhmän (lelujen turvallisuutta käsittelevä asiantuntijaryhmä) kokouksessa tehtyyn päätökseen: <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=fi&meetingId=25995&fromExpertGroups=true>

2. Näytteenotto ja testaus

2.1. Otantajakauma ja näytteenottokanavat

Otanta tehtiin kunkin markkinavalvontaviranomaisen suorittaman esivalinnan perusteella kunkin markkinan erityispiirteiden mukaisesti. Osallistuvat markkinavalvontaviranomaiset keräsivät

yhteensä 145 näytettä. Näytteenotto tapahtui sekä verkossa (34 %) että fyysisissä myymälöissä (66 %).

Taulukko 2 - Osallistuvien markkinavalvontaviranomaisten keräämien näytteiden määrä

MAA	MSA	YLI 36 KK IKÄISILLE	ALLE 36 KK IKÄISILLE
Belgia	Liittovaltion julkishallinnon talous - laadun ja turvallisuuden pääosasto	13	5
Irlanti	Kilpailu- ja kuluttajansuojakomissio	10	0
Islanti	Asunto- ja rakennusviranomainen	10	0
Itävalta	Sosiaali-, terveys-, hoiva- ja kuluttajansuojaministeriö	7	3
Kroatia	Valtion tarkastusvirasto	9	1
Kypros	Kuluttajansuojapalvelu, energia-, kauppa- ja teollisuusministeriö	9	1
Latvia	Kuluttajien oikeuksien suojelukeskus	9	0
Luxemburg	Luxemburgin tavaroiden ja palveluiden standardointi-, akkreditointi-, turvallisuus- ja laatuinstituutti (ILNAS) - Markkinavalvontaosasto	8	2
Malta	Maltan kilpailu- ja kuluttajaviranomainen	16	2
Norja	Norjan pelastuspalveluvirasto	8	2
Saksa	Kölnin aluehallinto	10	0
	Ylä-Baijerin osavaltion hallitus - Kaupan tarkastusvirasto	7	3
Tšekki	Tšekin kauppatarkastusviranomainen	7	3
YHTEENSÄ		123	22

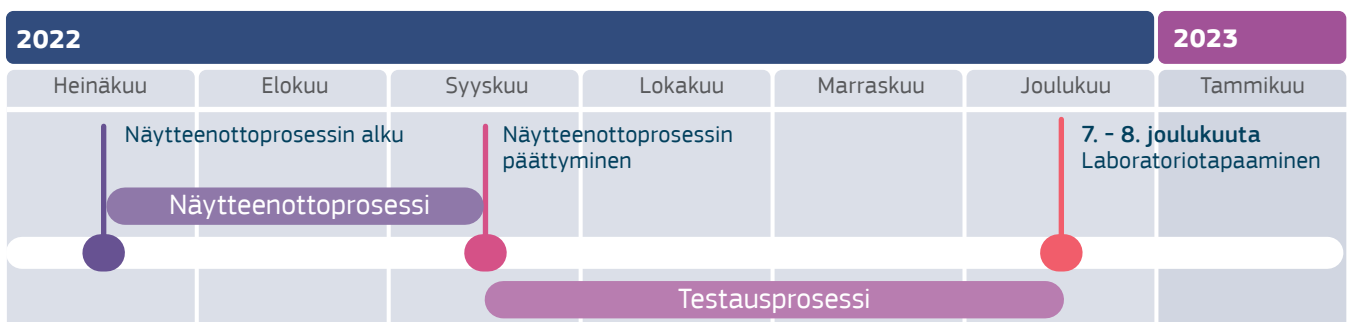
2.2. Testausprosessi

Testauslaboratorio valittiin tätä toimintaa varten toukokuussa 2022 käynnistetyllä tarjouskilpailulla. Tarjouspyyntöasiakirjat lähetettiin 93 laboratoriolle, jotka oli yksilöity osana hankeryhmän laboratorioden sitouttamisstrategiaa. Kutakin laboratoriota pyydettiin toimittamaan tarjouksensa 30. toukokuuta 2022 mennessä. Kymmenen laboratoriota jätti tarjouksen annetussa määräajassa. Tarjouksen kattavuuden ja kilpailukyvyyn perusteella kuusi laboratoriota valittiin ennalta ja kutsuttiin haastatteluun, jossa keskusteltiin tarkemmin niiden tarjouksista. Välikokouksessa markkinavalvontaviranomaisille esiteltiin vertailevia analyyskejä

laboratorioilta saatujen tarjousten teknisestä laadusta ja taloudellisista näkökohdista. Markkinavalvontaviranomaiset valitsivat laboratorion, joka sai eniten lopullisia pisteitä tarjouksensa laadun ja taloudellisen kilpailukyvyyn perusteella.

Laboratorion valinnan jälkeen markkinavalvontaviranomaisille annettiin 3 kuukautta aikaa kerätä näytteet ja lähettää ne laboratorioon. Testausprosessi saatiin päätökseen 23. marraskuuta 2022. Laboratoriokokous pidettiin 7. ja 8. joulukuuta 2022.

Kuva 1 - Näytteenotto- ja testausprosessin aikataulu

3. Testitulokset

3.1. Yleiskatsaus testituloksista ja tärkeimmät havainnot

Laboratorion testaamista 145 näytteestä 125 täytti kaikki lopullisessa testaussuunnitelmassa esitetyt tekniset vaatimukset.

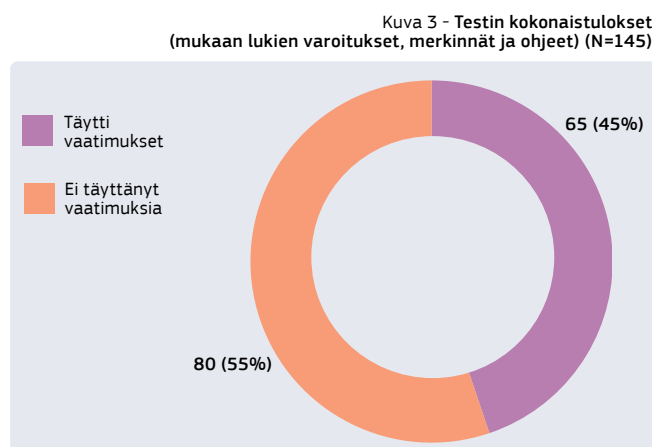
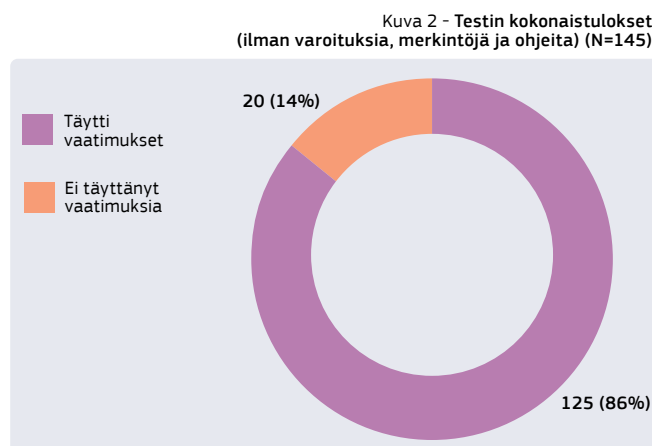
Suurin osa näytteistä (66 %) oli ostettu fyysisistä kaupoista. Eri näytteenottokanavien kautta hankittujen lelujen epäonnistumisprosenttien ero osoitti, että verkossa otettujen lelujen epäonnistumisprosentti oli huomattavasti korkeampi kuin fyysisistä myymälöistä otettujen lelujen: 24 prosenttia verkossa kerätyistä leluista ja 8 prosenttia fyysisistä myymälöistä kerätyistä leluista ei täyttänyt testaussuunnitelman vaatimuksia.

Markkinavalvontaviranomaiset tarkastivat varoitukset, merkinnät ja ohjeet kansallisilla kielillään. 145 näytteestä 77 (53 %) ei täyttänyt vaatimuksia. Yleisimpiä sääntöjenvastaisuuksia olivat virheelliset tai puuttuvat (ikä)varoitukset ja sekä asianmukaisilla kansallisilla kielillä puuttuvat varoitukset. Kuitenkin 60 niistä 77 näytteestä, jotka eivät täyttäneet markkinavalvontaviranomaisten varoituksia, merkintöjä ja ohjeita koskevan tarkastuksen vaatimuksia, läpäisi laboratorion suorittaman testauksen. Toisaalta testauksessa löydettiin neljä näytettä, jotka täyttivät kaikki markkinavalvontaviranomaisen varoituksia, merkintöjä ja ohjeita koskevan testauksen vaatimukset, mutta eivät läpäisseet ainakaan yhtä laboratorion testeistä.

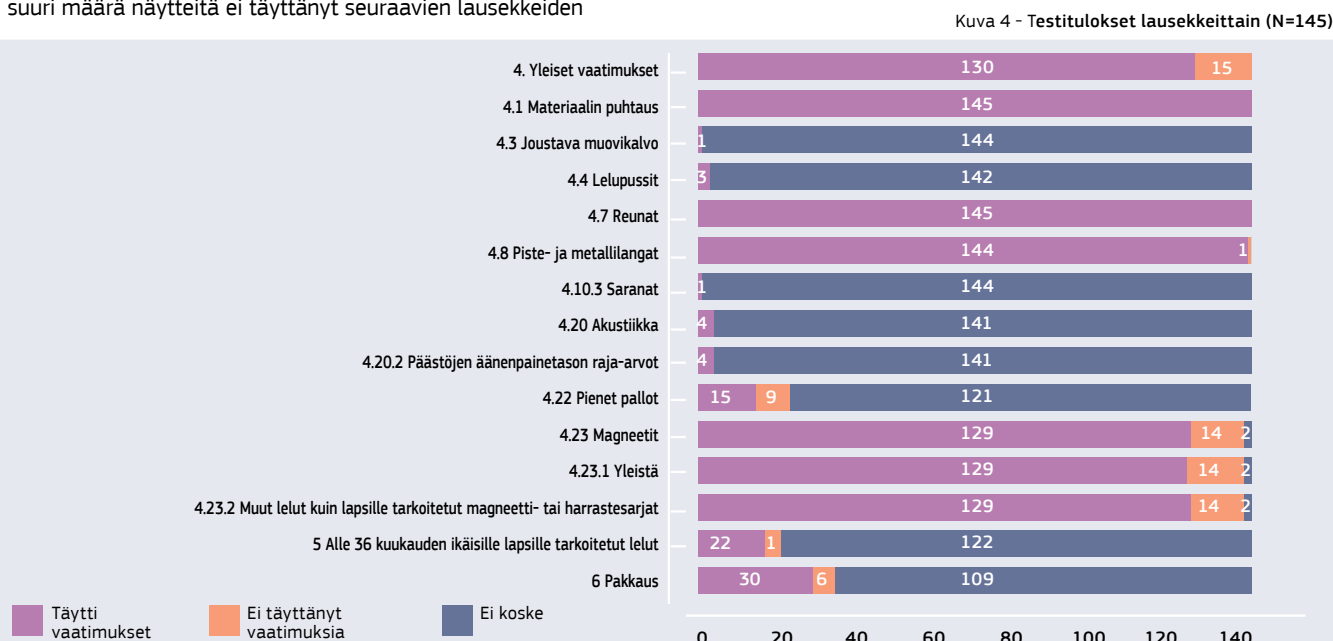
Kun otetaan huomioon sekä laboratorion tekemät testit että markkinavalvontaviranomaisten tekemät varoitusten, merkintöjen ja ohjeiden tarkastukset, yhteensä 80 näytettä ei täyttänyt vähintään yhtä vaatimusta (Kuva 3).

3.2. Testitulokset lausekkeittain

Kun tarkastellaan tuloksia lausekekohtaisesti standardin EN 71-1:2014+A1:2018 Lelujen turvallisuus - Osa 1: Mekaaniset ja fysikaaliset ominaisuudet mukaan, todetaan, että erityisen suuri määrä näytteitä ei täyttänyt seuraavien lausekkeiden

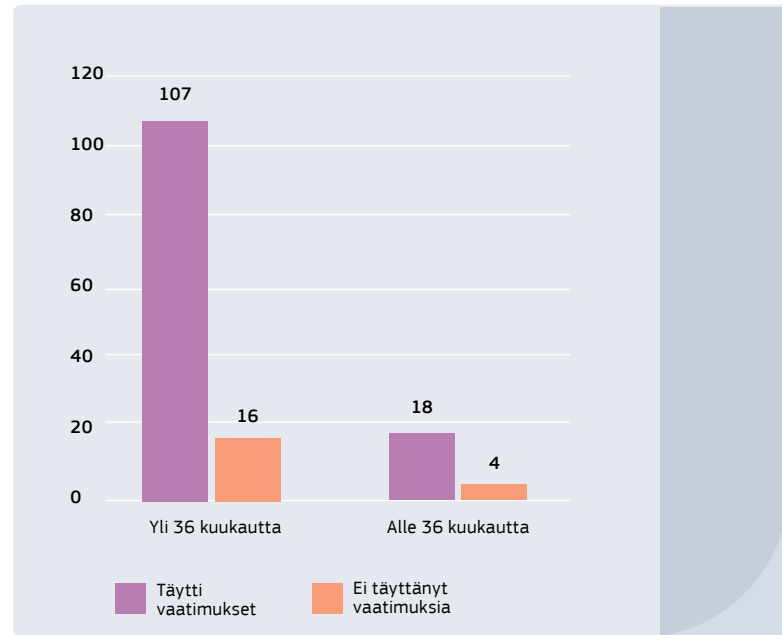
vaatimuksia: pieniä palloja koskeva lauseke 4.22, magneetteja koskeva lauseke 4.23 ja pakkauksia koskeva lauseke 6. Kuvassa 4 esitetään yleiskuva testituloksista lausekkeittain.

3.3. Tulokset ikäluokittain

Kaiken kaikkiaan 145 testatusta lelusta 123 oli tarkoitettu yli 36 kuukauden ikäisille lapsille ja 22 alle 36 kuukauden ikäisille lapsille. Alle 36 kuukauden ikäisille lapsille tarkoitettujen lelujen epäonnistumisaste oli suurempi (18 %) kuin yli 36 kuukauden ikäisille lapsille tarkoitettujen lelujen (13 %).

Kuva 5 - Testitulokset ikäryhmittäin (N=145)

3.4. Neokuutioiden / uutuuslelujen testaus: tulokset ja haasteet

Leluja, joissa on magneetteja ovat myös magneettiset uutuuslelut, kuten neokuutioiden, joista on tullut viime aikoina erityisen suosittuja. Usein niitä ei markkinoida nimenomaisesti leluina ja/tai ne on merkitty yli 14-vuotiaille lapsille tarkoitetuiksi. Lelujen turvallisuutta käsitellyt asiantuntijaryhmä (AdCo) päätyi kuitenkin siihen, että näitä tuotteita on pidettävä leluina, koska niillä on leikki-arvoa ja on ennakoitavissa, että alle 14-vuotiaat lapset leikkivät niillä.

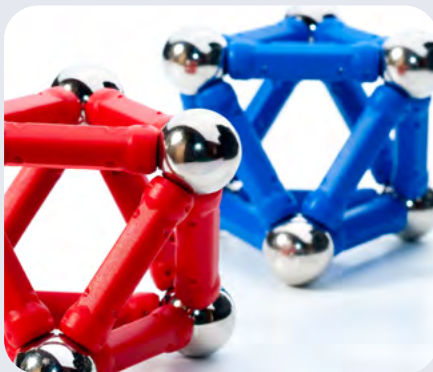
Tässä toimessa otettiin näytteitä magneettisista uutuusleluista ja neokuutioista, jotka testattiin standardin EN 71-1 mukaisesti. Otokseen kuuluvilla leluilla on leikkiarvoa myös nuoremmille lapsille.

Testauksessa nämä tuotteet aiheuttivat useita haasteita. Ne koostuvat lukuisista pienistä saman- tai erivärisistä magneettipalloista. Standardissa edellytetään kuitenkin, että testataan vain yksi pallo (sen sijaan, että testattaisiin useita

palloja sen tarkistamiseksi, havaitaanko magneettivuoindeksissä eroja). Testit osoittivat huomattavia eroja saman näytteen eri palloista mitattujen magneettivuoindeksien välillä. Lisäksi testit osoittivat, että joissakin tapauksissa käytettiin magneettipinnoitteita (magneettipallojen sijasta) ja että pallojen magneettivuoindeksiin vaikutti sekä maalin väri että paksuus mittauskohdassa. Standardi ei kata tätä asianmukaisesti.

Kaikkiaan 12 tässä toimessa testatuista 15 uutuuslelusta ei täyttänyt testaussuunnitelman vaatimuksia pienten pallojen osalta lausekkeessa 4.22 (9 näytettä) ja magneettien osalta lausekkeessa 4.23 (12 näytettä). Nämä lelut aiheuttavat loukkaantumisvaaran, sillä ne koostuvat pienistä voimakkaista magneeteista, joita pienet lapset voivat niellä tai hengittää sisäänsä. Jos lapsi nielee useamman kuin yhden magneetin, magneetit voivat vetää toisiaan puoleensa ja aiheuttaa suolistossa kohtalokkaan puhkeamisen, tulehduksen tai tukoksen.

Kuva 6 - Esimerkkejä uutuusleluista

3.5. Päätelmät testituloksista

Mekaaniset ja magneettiset testit

Testaustulosten mukaan 145 testatusta näytteestä 20 ei täyttänyt vähintään yhtä testaussuunnitelman vaatimusta.

Yhdeksän lelua sisälsi pieniä osia (lauseke 4.22) ilman vaadittuja varoituksia, merkintöjä ja ohjeita. Lisäksi 14 lelua ei täyttänyt magneetteja koskevan 4.23 lausekkeen vaatimuksia. Erityisen huolestuttavia ovat pienet magneetit, jotka ylittävät merkittävästi magneettivuoindeksiin sallitun rajan: jos lapsi nielee useamman kuin yhden magneetin (tai yhden magneetin ja yhden metallisen ferromagneettisen esineen), nämä voivat vetää toisiaan puoleensa aiheuttaen suoliston tukkeutumisen tai puhkeamisen ja/tai suoliston osien verenkierron katkeamisen. Kaikki nämä voivat aiheuttaa vakavia vammoja, jotka voivat johtaa jopa kuolemaan. Kaikissa tunnetuissa tapauksissa, joissa esineet ovat vetäneet toisiaan puoleensa suoliston läpi, niiden poistaminen on vaatinut leikkausta.

Lisäksi suoliston puhkeamiseen tai tukkeutumiseen liittyvät lääketieteelliset oireet voidaan helposti tulkita väärin, koska monilla lapsilla on vain flunssan kaltaisia oireita tai he kärsivät oksentelusta tai vatsakivusta. Väärät tulkinnot voivat viivästyttää hoitoa, ja tämä on menneisyydessä johtanut vakaviin lääketieteellisiin seurauksiin lapsille. Jos epäillä, että lapsi on voinut niellä voimakkaita magneetteja, on hakeuduttava välittömästi lääkäriin.

Muita hankkeessa havaittuja vaaroja ovat pienten lasten altistuminen pienille, tukehtumisvaaran aiheuttaville osille ja liian ohuille muovipakkauksille (pakkauksia koskeva lauseke 6), jotka aiheuttavat tukehtumisvaaran.

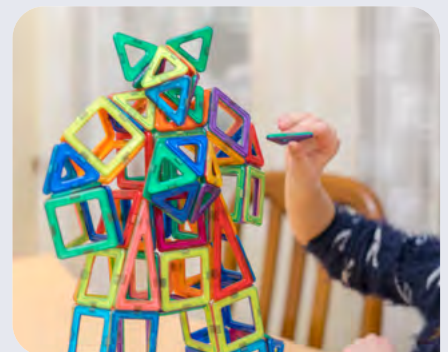
Toinen hankkeessa esiin tuotu huolenaihe on uutuuslelut, kuten neokuutiot. Nämä tuotteet koostuvat lukuisista pienistä palloista, joiden magneettivuoindeksi oli useissa tapauksissa korkea, eivätkä ne täytä pieniä palloja koskevan lausekkeen 4.22 vaatimuksia. Näillä leluilla on leikkiarvoa myös nuoremmille lapsille. Nielemisen ohella toinen pienten magneettipallojen ennakoitavissa oleva väärinkäyttötapa, joka on otettava huomioon arvioinnissa, on se, että isommat lapset käyttävät niitä leikkilävistyksinä.

Varoitukset, merkinnät ja ohjeet

Markkinavalvontaviranomaiset tarkastivat varoitukset, merkinnät ja ohjeet kansallisilla kielillä. Tarkastuksissa kävi ilmi, että 77 näytettä (53 prosenttia) ei täyttänyt vaatimuksia. Yleisimpiä vaatimustenvastaisuuksia olivat virheelliset tai puuttuvat ikävaroitukset ja varoitukset, jotka eivät olleet asianmukaisilla kansallisella kielillä.

Oikeiden ikärajoitusten puuttuminen voi johtaa siihen, että lelu on vaarallinen (pienen osien tai pallojen vuoksi). Lisäksi varoituksia, jotka eivät ole selvästi kuluttajien nähtävissä, joissa käytetään väärää kieltä tai joissa ei luetella tuotteeseen liittyviä erityisiä vaaroja, voidaan pitää vaarallisina. Varoitusten puuttuminen magneetteja sisältävistä harrastesarjoista on erityisen huolestuttavaa, koska tämä tarkoittaa, että vanhemmille/huoltajille ei anneta ratkaisevaa tietoa tuotteen oikeasta käytöstä.

Suurimmaksi huolenaiheeksi tässä toimessa todettiin jäljitettävyyden puute. Sen vuoksi muut markkinavalvontaviranomaiset, eivät saa mahdollisuutta ryhtyä toimenpiteisiin sellaisten tuotteiden osalta, jotka jokin markkinavalvontaviranomainen on jo testannut ja raportoinut Safety Gate -ohjelmassa ja joita on useiden jäsenvaltioiden kansallisilla markkinoilla.

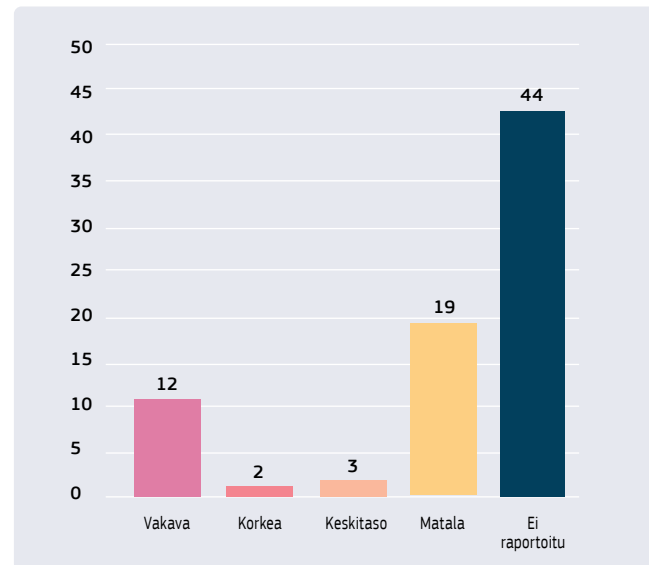

4. Riskinarviointi ja toimenpiteet

4.1. Riskinarvioinnin tulokset

Sisämarkkinoille saatettujen lelujen on täytettävä Leluturvallisuusdirektiivin (TSD)² olennaiset turvallisuusvaatimukset. Lelut eivät saa vaarantaa käyttäjien tai kolmansien osapuolten turvallisuutta tai terveyttä, kun niitä käytetään tarkoitetulla tai ennakoitavissa olevalla tavalla. Kun arvioidaan, aiheuttaako tuote riskin, lähestymistavan on perustuttava komission täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2019/417 (RAPEX-ohjeet)³ vahvistettuihin yhteisiin ja toistettaviin riskinarviointiperiaatteisiin. Riskinarviointien laatimiseksi markkinavalvontaviranomaiset käyttivät Euroopan komission riskinarviointityökalua (RAG)⁴. Kuvassa 7 esitetään niiden 80 näytteen riskitasot (markkinavalvontaviranomaisten riskinarvioinnin perusteella), jotka eivät täyttäneet vähintään yhtä vaatimusta (laboratoriotestit tai markkinavalvontaviranomaisten suorittamat varoitusten, merkintöjen ja ohjeiden tarkastukset).

Kuva 7 - Yleiskatsaus niiden näytteiden riskitasosta, jotka eivät täyttäneet vaatimuksia (N=80)

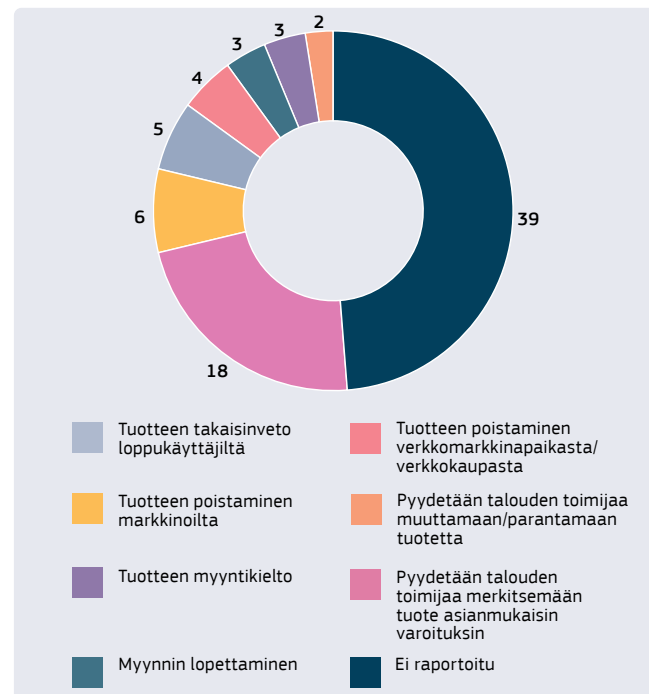

4.2. Korjaavat toimenpiteet

Testaustulosten ja riskinarviointien perusteella valvontaviranomaiset päättävät, mitä toimenpiteitä on toteutettava niiden tuotteiden osalta, jotka eivät täyttäneet sovellettavien standardien vaatimuksia, jotta vaarallisten tuotteiden pääsy sisämarkkinoille voidaan estää. Kuvassa 8 esitetään korjaavat toimenpiteet, jotka on toteutettu vaatimustenvastaisten tuotteiden osalta.

Kun vakava riski havaitaan, markkinavalvontaviranomaisilla on lakisääteinen velvollisuus tehdä ilmoitus Safety Gate -järjestelmään (yleisestä tuoteturvallisuutta koskevan direktiivin (2001/95/EY) 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti). RAPEX-ohjeissa suositellaan ilmoituksen tekemistä myös toimenpiteistä, jotka on toteutettu sellaisten tuotteiden osalta, jotka aiheuttavat vähemmän vakavan riskin. Yhteisen testauskampanjan käynnistämien toimien jälkeen (14. huhtikuuta 2023 mennessä) neljästä tuotteesta on tehty Safety Gate -ilmoitukset ja kahdeksan tuotteen ilmoitukset ovat vireillä.

Kuva 8 - Toimenpiteet, joita sovellettiin näytteisiin, jotka eivät täyttäneet vaatimuksia (N=80)

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/48/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009, lelujen turvallisuudesta - ETA:n kannalta merkityksellinen teksti (europa.eu)

³ EUR-Lex - 4390682 - ES - EUR-Lex (europa.eu)

⁴ RAG ECL V10 (europa.eu)

5. Päätelmät ja suositukset

5.1. Päätelmät

Kaiken kaikkiaan toimen tulokset osoittivat, että 14 prosenttia näytteeksi otetuista leluista, joissa on magneetteja ei täyttänyt vähintään yhtä testaus suunnitelman teknisistä vaatimuksista.

Vaatimustenvastaisuuksia havaittiin enemmän alle 36 kuukauden ikäisille lapsille tarkoitetuissa leluissa (18 %) kuin yli 36 kuukauden ikäisille lapsille tarkoitetuissa leluissa (13 %). Verkosta hankittujen lelujen epäonnistumisprosentti oli huomattavasti korkeampi (24 %) kuin fyysisistä myymälöistä otettujen lelujen (8 %).

Testauskampanjassa havaittiin monenlaisia vaatimustenvastaisuuksia, jotka liittyivät pieniä palloja koskevaan lausekkeeseen 4.22 ja magneetteja koskevaan lausekkeeseen 4.23. Kaiken kaikkiaan 10 prosenttia tuotteista ylitti magneettivuoindeksin sallitut rajat. Tällaisten suuritehoisten magneettien läsnäolo liittyi usein siihen, että näytteet sisälsivät pieniä osia, mikä lisää nielemisen todennäköisyyttä ja mahdollista hengenvaaraa.

Testitulosten perusteella erityistä huomiota olisi kiinnitettävä uutuusleluihin, jotka koostuvat monista pienistä magneettipalloista, kuten neokuutiioihin. Näitä tuotteita ei useimmiten markkinoida leluina (niissä ei ole CE-merkintää), ja ne on usein harhaanjohtavasti merkitty yli 14-vuotiaille lapsille tarkoitetuiksi, jolloin ne eivät ole leluja vaan pikemminkin aikuisille tarkoitettuja stressiä ehkäiseviä «vempaimia». Niillä on kuitenkin ilmiselvästi leikkiarvoa, ja ne ovat usein myös nuorempien lasten ulottuvilla.

Markkinavalvontaviranomaisten tekemät varoitusten, merkintöjen ja ohjeiden tarkastukset kansallisilla kielillä osoittivat lisäksi, että 53 prosenttia näytteistä ei täyttänyt vaatimuksia. Varoitukset, merkinnät ja ohjeet ovat tärkeä osa riskiprofiilia, koska ne antavat kuluttajille ratkaisevan tärkeää tietoa siitä, miten tuotetta voidaan käyttää turvallisesti.

Markkinavalvontaviranomaiset antoivat neljä Safety Gate -ilmoitusta tämän tuotekohtaisen toimen tulosten perusteella (kahdenksan ilmoitusta on vielä vireillä) ja pysyivät talouden toimijoita poistamaan tuotteet markkinoilta tai vetämään ne takaisin, lopettamaan myynnin tai asettamaan myyntikiellon, jos tuotteiden arvioitiin aiheuttavan vakavan, suuren tai keski-suuren riskin.

5.2. Suositukset sidosryhmille

Kuluttajille

Kiinnitä erityistä huomiota tuotteiden mukana oleviin **varoituksiin, merkintöihin ja ohjeisiin**.

Ole tietoinen **voimakkaiden magneettien aiheuttamista riskeistä** ja kerro niistä kaikenikäisille lapsille. Leikkiä on valvottava turvallisuuden varmistamiseksi.

Jos **niellään useampi kuin yksi magneetti**, ne voivat aiheuttaa **tukoksen suolistossa**, puhkaista tai vahingoittaa suolistoa ja/tai katkaista suolen osien verenkierron. Hakeudu välittömästi lääkärin hoitoon, jos uskot, että magneetti on nieltä, ja erityisesti jos lapsella on flunssan kaltaisia oireita, oksentelua tai vatsakipua.

Tarkasta lelut, joissa on magneetteja säännöllisesti niiden käyttöön aikana. Jos näitä leluja käytetään paljon, ne saattavat rikkoutua ja niistä voi irrota magneetteja tai magneettisia paloja, jotka ovat tarpeeksi pieniä nieltäväksi.

Ilmoita kaikista havaituista turvallisuusongelmista toimivaltaiselle viranomaiselle.

Talouden toimijoille

Tunne **sovellettavan lainsäädännön mukaiset velvollisuutesi**. Ryhdy kaikkiin tarvittaviin varotoimiin varmistaaksesi, että tuotteet ovat täysin leluturvallisuusdirektiivin mukaisia, ja poista myynnistä kaikki tuotteet, jotka eivät täytä vaatimuksia.

Varoitukset, merkinnät ja ohjeet on arvioitava huolellisesti. Ikävaroitusten on oltava oikein. Selvästi alle 36 kuukauden ikäisille lapsille suunniteltujen lelujen on noudatettava tämän luokan vaatimuksia, eikä niissä saa olla varoitusta «Ei sovi alle 36 kuukauden ikäisille lapsille».

Käytä mieluiten alle 50 kg²mm² magneetteja. Jos käytät **yli 50 kg²mm²:n** magneetteja, varmista, että magneetti on riittävän suuri, tai lisää magneetin ympärille muovista/puusta/muusta materiaalista valmistettu osa (joka läpäisee vääntömomentti-, veto-, pudotus- ja iskutestit), jotta saat isomman magneetin, joka ei pääse pienten osien sylinteriin.

Magneetteja sisältävien lelujen aiheuttamat lisäriskit on merkittävä selvästi ja ilmoitettava kuluttajille tarvittaessa (esim. magneettisten/sähköisten harrastesarjojen osalta).

Huomaa, että **neokuutiot on määritelty leluiksi**, joten niiden on oltava leluturvallisuusdirektiivin mukaisia.

Eurooppalaisille ja kansallisille viranomaisille

Viestitä kuluttajille **magneetteja sisältävien lelujen aiheuttamista lisäriskeistä**, mukaan lukien magneettien nielemisen aiheuttamista oireista.

Leluja, joissa on pieniä magneetteja, joissa on korkea magneettivuoindeksi, löytyy **katu- ja torikaupasta ja verkkokaupoista**. Kiinnitä huomiota näihin näytteenottokanaviin ja sisällytä ne markkinavalvontatoimiisi.

Tee selväksi **neokuutioiden luokittelu leluiksi**.

Sisällytä lelujen magneetteja koskeva olennainen vaatimus uuteen ehdotukseen lelujen turvallisuutta koskevaksi asetukseksi, jossa korostetaan näihin leluihin liittyviä riskejä.

Päivitä **EU:n RAG-työkalu** niin, että siinä otetaan huomioon voimakkaiden magneettien aiheuttamat vaarat ja niistä johtuvat vammat.

Standardointielimille

CEN/TC 52:n olisi tarkistettava **pienen magneettipallojen testausmenetelmää**, erityisesti neokuutioissa olevien pallojen osalta, jotta voitaisiin ottaa huomioon saman lelun erivärisissä palloissa havaitut erilaiset magneettivuoindeksit.

Testausmenetelmässä olisi otettava huomioon myös saman lelun eri rakenteiden **magneettivuon kokonaisindeksi**, kun lelu koostuu useammasta kuin yhdestä pienestä magneettipallosta ja toisesta magneettielementistä, joka mahtuu pienten osien sylinteriin.

Kaikkiin voimakkaita magneetteja sisältäviin leluihin olisi sisällytettävä **varoitus**, jossa ilmoitetaan niiden olemassaolosta.

Laboratoriot luettelivat usein **vaatimustenmukaisuus- ja jäljitettävyyserkinnot** (osoite, yksilöllinen numero ja CE-merkintä) EN 71-1:n mukaisena huomautuksena eikä hyväksyty/hylätty -tuloksena. Tämä johtuu siitä, että he olettavat valmistajan lisäävän ne sen jälkeen, kun he ovat merkinneet sen raporttiin. Monista tässä toiminnassa testatuista näytteistä puuttuivat kuitenkin vaatimustenmukaisuus- ja jäljitettävyyserkinnot, ja niitä olisi korostettava vaatimustenvastaisuutena. On suositeltavaa, että vaatimustenmukaisuus- ja jäljitettävyyserkinnot sisällytetään osaksi standardia. Jäljitettävyyserkinnot olemassaolo on olennaisen tärkeää tehokkaan täytäntöönpanon kannalta.

1. Mikä CASP on?

Koordinoitu toiminta tuoteturvallisuuden puolesta (CASP) mahdollistaa sen, että Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen maiden markkinavalvontaviranomaiset voivat tehdä yhteistyötä ja parantaa Euroopan sisämarkkinoille saatettujen tuotteiden tuoteturvallisuutta.

CASP2022 sisältää kuusi tuotekohtaista toimea ja neljä horisontaalista toimea.

Tuotekohtaisissa toimissa testataan erityyppisiä tuotteita, jotka voivat aiheuttaa riskin kuluttajille. Asianomaiset markkinavalvontaviranomaiset valitsevat ja keräävät tuotteet, ja ne tutkitaan yhteisesti sovitun testaussuunnitelman mukaisesti.

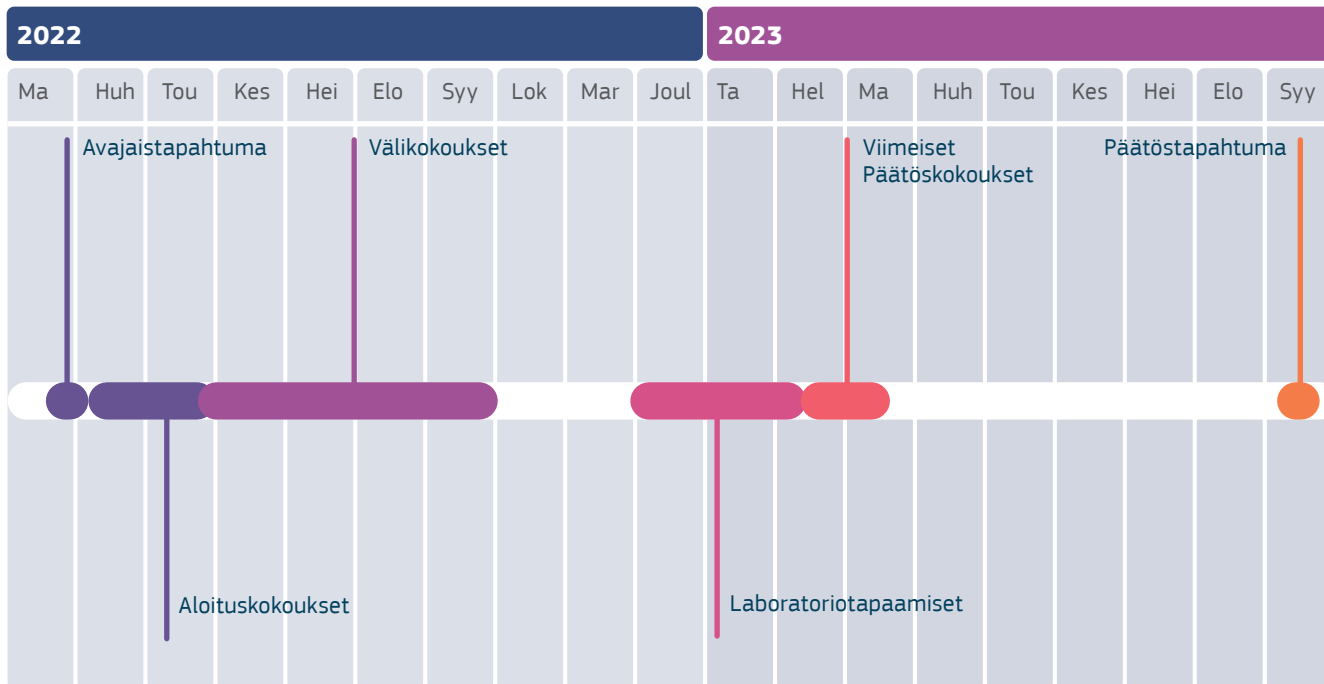
Horisontaaliset toimet tarjoavat markkinavalvontaviranomaisille foorumin ajatusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtoon. Niissä kehitetään teknisen asiantuntijan yhteisiä lähestymistapoja, menettelyjä ja käytännön välineitä markkinavalvontaa varten.

Roolit ja vastualueet

2. Tuotekohtaisen toimen työsuunnitelma

Jatkuva sisäinen viestintä Wiki Confluence -alustalla

ALOITUS	NÄYTTEENOTTO JA TESTAUS	RAPORTOINTI	ULKOINEN VIESTINTÄ
Työpöytätyö	Laboratorioiden tarjouskilpailumenettely	Riskien arviointi	Tiedotuspaketin laatiminen
Arviointihaastattelut	Laboratorion valinta ja sopimukset	Markkinavalvontaviranomaisten toteuttamien toimien koordinointi	Viestintäviestien laatiminen
Testaus- ja näytteenotto suunnitelmaluonnos	Näytteenotto ja kuljetus	Loppuraporttien laatiminen	Viestintäkampanjan käynnistäminen
Laboratorioiden kartoitus	Testausprosessi ja testiraportit	Näytteiden hävittäminen tai palauttaminen markkinavalvontaviranomaisille	Vaikutusten arviointi

3. Tuotekohtaisten toimien välineet ja prosessit

0

Prosessi ennen koordinoitua toimintaa tuoteturvallisuuden puolesta

Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto määrittelee painopisteet tuoteryhmien valitsemiseksi. Osallistuvat markkinavalvontaviranomaiset valitsivat kuusi CASP2022 -tuoteryhmää oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston järjestämässä kuulemisessa.

1

Testaus- ja näytteenottosuunnitelmien vahvistaminen

Tekniset asiantuntijat laativat suunnitelmat markkinavalvontaviranomaisten palautteen ja käytettävissä olevan budjetin perusteella. Luonnokset esitellään aloituskokouksessa, minkä jälkeen markkinavalvontaviranomaiset viimeistelevät ja vahvistavat ne Wikin kautta.

2

Laboratorion valinta

Toimeksisaajan tiimi kartoittaa laboratoriot ja ottaa niihin yhteyttä hintojen ja muiden tietojen keräämiseksi. Tarjouskilpailu käynnistetään aloituskokouksen jälkeen, ja tarjoukset arvioidaan. Osallistuvat markkinavalvontaviranomaiset valitsevat laboratorion välikokouksissa.

3

Näytteiden kerääminen ja kuljetus

Markkinavalvontaviranomaiset keräävät asiaankuuluvat näytteet kansallisilta markkinoiltaan ja rekisteröivät ne kodifointitiedostoon. Alustavien tarkastusten jälkeen markkinavalvontaviranomaiset lähettävät näytteet laboratorioon.

4

Testaus ja testausraporttien toimittaminen

Laboratorio testaa näytteet sovitun testaus suunnitelman mukaisesti ja lataa testiraportit Wikiin. Markkinavalvontaviranomaiset pyytävät tarvittaessa selvityksiä ja hyväksyvät raportit.

5

Riskien arviointi

Tekninen asiantuntija ja markkinavalvontaviranomaiset laativat laboratoriotapaamisessa valittujen näytteiden perusteella skenaarioita ja analysoivat riskejä. Markkinavalvontaviranomaiset tekevät riskinarvioinnin kaikista näytteistä, jotka eivät täytä lakisääteisiä vaatimuksia.

6

Skenaarioiden lataaminen RAG-työkaluun

Hankkeen aikana kehitetyt skenaariot ladataan RAG-työkaluun.

7

Markkinavalvontaviranomaisten hyväksymät toimet

Markkinavalvontaviranomaiset toteuttavat asianmukaiset toimet kyseisten tuotteiden osalta ja ilmoittavat niistä Safety Gate -järjestelmään.

8

Ulkoinen viestintä

Ulkoiset viestintätoimet käynnistetään päätöstapahtumassa. Tästä alkaa kahdesta kolmeen viikkoon kestävä Euroopan laajuinen viestintäkampanja.

Työkalut

Kustakin tuotekohtaisesta toimesta ja koko CASP2022 -hankkeesta tehdään kuluttajille ja yleisölle suunnattuja **audiovisuaalisia klippejä**. CASP2022 -hanketta ja kutakin tuotekohtaista toimea varten laaditaan taloudellisille toimijoille suunnattuja **infografiikoita**. Kustakin toimesta ja CASP2022 -hankkeesta laaditaan **loppuraportit**. Ne käännetään kaikille EU:n virallisille kielille sekä norjan ja islannin kielille.

Kanavat

Viestintämateriaalia levitetään seuraavilla kanavilla:

- Euroopan komission CASP-verkkosivusto
- Markkinavalvontaviranomaisen kansalliset viestintäkanavat
- Olennainen lehdistö ja muut sidosryhmät

EUROOPAN KOMISSIO

Directorate-General for Justice and Consumers

Directorate Consumers

Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System

E-mail: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Euroopan komissio ei ole vastuussa uudelleenkäytön mahdollisista seurauksista.

© Euroopan unioni, 2023

Euroopan komission asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat periaatteet perustuvat 12. joulukuuta 2011 annettuun komission päätökseen 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39).

Jollei toisin mainita, tämän asiakirjan uudelleenkäyttö on sallittua Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) -lisenssin mukaisesti (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tämä tarkoittaa sitä, että uudelleenkäyttö on sallittua, kunhan lähde mainitaan asianmukaisesti ja mahdollisesti tehdyt muutokset ilmoitetaan.

Sellaisten aineiston osien käyttö tai jäljentäminen, jotka eivät ole Euroopan unionin omaisuutta, saattaa edellyttää lupaa suoraan asianomaisilta oikeudenhaltijoilta.

Tietoa Euroopan unionista on saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä Europa-sivustolla,
https://europa.eu/european-union/index_fi

Euroopan unionin
julkaisutoimisto

Luxembourg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2023

PDF ISBN 978-92-68-03520-7 doi:10.2838/47415 DS-03-23-169-FI-N